

Međunaroni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T
Datum : 13. januar 2015.
Original : FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Mandiaye Niang
sudija Juge Flavia Lattanzi

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 13. januara 2015.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU TUŽILAŠTVA DA SE POVUČE PRIVREMENO
PUŠTANJE OPTUŽENOG NA SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Serge Brammertz
g. Mathias Marcussen

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

PRETRESNO VEĆE III (dalje u tekstu: Veće) rešava po zahtevu tužilaštva od 1. decembra 2014. kojim ono traži od Veća da povuče privremeno puštanje optuženog Šešelja na slobodu (dalje u tekstu: Zahtev).

Istorijat postupka

1. Dana 6. novembra 2014, Veće je *proprio motu* naložilo privremeno puštanje optuženog na slobodu. Odluci je priložen dodatak koji je prvo bio poverljiv, a zatim javni, u kom su sadržani uslovi koje je Veće odredilo u vezi s ponašanjem koje se očekuje od optuženog tokom privremenog boravka na slobodi.
2. Dana 23. decembra 2014, optuženi je podneo Odgovor.¹
3. Dana 30. decembra 2014, tužilaštvo je podnelo zahtev za odobrenje za podnošenje replike i u njemu sadržanu repliku (dalje u tekstu: Replika).

Argumenti strana u postupku

4. Tužilac traži da se povuče mera puštanja na slobodu iz više razloga. Na početku, tužilac tvrdi da se, pošto nije bio upoznat s poverljivim informacijama u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženog na kojima je zasnovana odluka Veća, mogao samo osloniti na analizu Veća. Međutim, ponašanje optuženog nakon privremenog puštanja na slobodu potvrđuje hipotezu da je Veće precenilo ozbiljnost njegovog zdravstvenog stanja. Takođe, svojim izjavama da se neće dobrovoljno vratiti na Međunarodni sud, vređanjem i pretnjama upućenim žrtvama i svedocima, optuženi krši uslove koje je odredilo Veće i zbog toga treba da se povuče mera koja mu je odobrena.
5. Ponavljajući određene argumente iz suprotnog mišljenja sudije Nianga uz odluku od 6. novembra 2014, tužilac izražava žaljenje zbog toga što Veće nije konsultovalo optuženog kako bi se uverilo da će poštovati ograničenja koja mu budu određena. Shodno tome, tužilac traži da se po povlačenju privremenog boravka optuženog na slobodi održi pretres na kom će se sa svim zainteresovanim stranama, uključujući Srbiju koja je ovom odlukom dovedena u težak položaj, raspravljati o uslovima za eventualno novo puštanje na slobodu.
6. Optuženi u Odgovoru kaže da tužilac samo ponavlja argumente, optužbe i uvrede njegovih političkih protivnika. Tužilac time, kršeći član 16 Statuta Međunarodnog suda, kompromituje svoju nezavisnost. Shodno tome, optuženi traži da Veće pokrene disciplinski postupak protiv tužioca zbog njegovog ponašanja koje smatra nedozvoljenim.

¹ Odgovor na Zahtev tužilaštva da se povuče privremeno puštanje na slobodu, javno, 23. decembar 2014 (dalje u tekstu: Odgovor).

7. Tužilaštvo prvo traži od Veća odobrenje da podnese repliku na podnesak optuženog i odmah prelazi na suštinu, te naglašava da se argumenti izneti u Zahtevu zasnivaju na izjavama optuženog u javnosti, a ne na političkim mišljenjima. Tužilaštvo takode ukazuje na to da optuženi ne iznosi nijedan argument u prilog svojim optužbama protiv tužioca. Konačno, tužilaštvo tvrdi da je formulisanje neutemeljenih navoda u vezi s propustima tužilaštva veoma ozbiljna stvar koju Veće ne sme da toleriše i traži od Veća da odbaci navode optuženog.

Obrazloženje odluke

8. Preliminarno, Veće odobrava podnošenje Replike u onoj meri u kojoj se u njoj reaguje na nove navode iz Odgovora.

9. Što se tiče merituma, Veće napominje da je tužilac u Zahtevu izneo dve vrste argumenata. Prvi niz se sastoji od direktne kritike odluke od 6. novembra 2014, u kojoj, prema rečima tužioca, nisu uzete u obzir relevantne činjenice. Drugi niz odnosi se na činjenice koje, po mišljenju tužioca, pokazuju da je optuženi prekršio uslove kojim se reguliše njegov privremeni boravak na slobodi, koje je Veće odredilo kako bi ga učinilo kompatibilnim s drugim zahtevima.

10. Što se tiče prve kategorije argumenata, Veće ih proglašava neprihvatljivim. Jedino sredstvo koje tužiocu stoji na raspolaganju za kritikovanje odluke čije obrazloženje smatra manjkavim je žalba. Nakon što nije uložio žalbu na odluku, tužilac zapravo sada pokušava da je ospori prikrivenim zahtevom za ponovno razmatranje, koji takode ne može da uspe. Kod ponovnog razmatranja se traži da onaj ko podnosi takav zahtev predoči nove činjenice,² koje su se pojavile nakon donošenja odluke, ili da barem pokaže očiglednu grešku u rezonovanju³. Tužilac nije pružio nijedan uverljivi dokaz koji bi opravdao ponovno razmatranje.

11. Što se pak tiče navodnog kršenja uslova privremenog boravka na slobodi od strane optuženog, valja podsetiti da su Nalogom od 6. novembra 2014. optuženom određeni sledeći uslovi: da nema nikakvih kontakata sa žrtvama ni sa svedocima, kao i da ne pokušava da na njih na bilo koji način utiče; da ni na koji način ne ometa postupak i sprovođenje pravde i da pristupi Veću čim to Veće naloži⁴.

² *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Odluka po Zahtjevu odbrane za preispitivanje, 16. jul 2004, str. 3-4, gde se poziva na *Tužilac protiv Laurenta Semanze*, predmet br. ICTR-97-20-T, Pretresno veće III, Odluka po Zahtevu odbrane kojom se odbija izdavanje dozvole da se pozovu svedoci u postupku pobijanja, 9. maj 2002, par. 8.

³ *Tužilac protiv Stanislava Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Odluka po Zahtjevu odbrane za preispitivanje, 16. jul 2004, p. 3-4 gde se konkretno poziva na *Tužilac protiv Zdravka Mucića i drugih*, predmet br. IT-96-21A*bis*, Presuda po žalbi na izrečenu kaznu, 8. april 2003, par. 49; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtjevu odbrane za odobrenje da uloži žalbu na Odluku o prihvatanju pismenih dokaza na osnovu pravila 92*bis*, 19. oktobar 2006, str. 4.

⁴ Nalog od 6. novembra 2014, str. 3 i Dodatak.

12. Tužilaštvo prvo navodi da je optuženi prekršio uslove koje je odredilo Veće time što izjavljuje da se više neće vratiti u Hag. Međutim, Veće do današnjeg dana nije naložilo da se optuženi vrati na Međunarodni sud. Prema tome, optuženi nije prekršio nijedno uputstvo Veća u tom smislu. Same izjave o nameri ne predstavljaju kršenje obaveze koja još zapravo nije nametnuta.

13. Tužilaštvo takode navodi izjave optuženog za štampu, u kojima lica koja saraduju s tužilaštvom proglašava izdajnicima. Te neodredene izjave, bez obzira na to koliko su za žaljenje, ne predstavljaju uticaj ili pretnju svedocima ili žrtvama, i ne dovode u pitanje uslove koje je odredilo Veće.

14. S obzirom na prethodno navedeno, Veće zaključuje da Zahtev tužioca sadrži mnoštvo neprihvatljivih ili neosnovanih argumenata, koji ne mogu da dovesti u pitanje Nalog od 6. novembra 2014.

15. Što se tiče navoda optuženog o eventualnoj profesionalnoj grešci tužioca, Veće smatra da nije nadležno da rešava po tom pitanju. Navedeno ponašanje ne odnosi se direktno na narušavanje integriteta procedure, nego više na tužiočevo navodno kompromitovanje mandata koji mu je poverio Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija.

IZ TIH RAZLOGA, Veće,

NA OSNOVU članova 46, 54, 65 (B) i 65 (C) Pravilnika,

ODBIJA Zahtev I

PROGLAŠAVA SE NENADLEŽNIM za disciplinski postupak koji traži optuženi.

Predsedavajući sudija Jean-Claude Antonetti prilaže izjavu.

Sudija Niang prilaže izjavu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna verzija na francuskom.

/potpis na originalu/

sudija Jean-Claude Antonetti
predsedavajući

Dana 13. januara 2015.

Hag (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]

Izjava predsjedavajućeg sudije Jean-Claudea Antonettija

U zaključku svog podneska od 22. decembra 2014., profesor prava Vojislav Šešelj (dalje u tekstu: optuženi), traži od Pretresnog veća da izrekne disciplinske mere tužiocu Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Međunarodni sud) i da ga kazni zbog njegovog nedozvoljenog ponašanja.

Ne ulazeći u ispitivanje razloga za navode optuženog protiv tužioca, smatram da moram izneti svoj stav u vezi s nadležnošću sudija da izreknu bilo kakve sankcije tužiocu. Naime, u članu 16(1) Statuta Međunarodnog suda stoji sljedeće: «Tužilac je odgovoran za vođenje istrage i krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1. januara 1991. godine. Reč je velikoj odgovornosti jer to znači podizanje optužnice protiv neke osobe i, na kraju, pritvaranje osobe protiv koje se pokreće postupak.

U drugoj fazi, na suđenju, tužilac treba da, putem dokaza, pokaže da je optuženi kriv van razumne sumnje. Kako bi vršio taj zadatak koji mu je poverio Savet bezbednosti, on mora da bude potpuno nezavisan, što znači da mora da ima apsolutni imunitet. On dakle treba da u odnosu na sve bude potpuno nezavisan, zbog čega ga niko ne može dovesti u pitanje, osim u pogledu stalnog preispitivanja rada koji mu je poverila međunarodna zajednica i koji treba da ispuni očekivanja žrtava.

Savet bezbednosti, koji je svestan položaja tužioca u sistemu međunarodne pravde, pobrinuo se da u članu 16(2) Statuta bude predviđeno da tužilac deluje potpuno nezavisno kao zasebni organ Međunarodnog suda i da ne sme da traži ni da prima uputstva ni od koje vlade ili bilo kog drugog izvora. Može se konstatovati da u Statutu ne postoji nijedna odredba na osnovu koje bi se mogao dovesti u pitanje način na koji on izvršava svoj zadatak. Osim toga, ako bi se istraživala njegova odgovornost, koji organ bi za to bio nadležan? Po mom mišljenju, to nikako ne mogu da budu sudije, koje nemaju nadležnost kad je reč o tom nezavisnom organu. U nekim zemljama disciplinske postupke pokreće onaj ko je izvršio imenovanje. U ovom slučaju to je Savet bezbednosti.

Valja ipak primetiti da tužilac Međunarodnog suda nije imenovan za večnost nego na period od četiri godine i da je njegov mandat produžen za godinu dana rezolucijom 2193 (2014) Saveta bezbednosti. Čini se dakle očigledno da Savet bezbednosti, ako smatra da tužilac kog je on imenovao ne ispunjava zadatke potpuno nezavisno, uvek ima mogućnost da ne obnovi mandat tužioca po njegovom isteku.

Želeo bih da naglasim da se ova izjava tiče samo tužioca jer je osoblje Tužilaštva u drugačijoj situaciji budući da se radi o službenicima Ujedinjenih nacija.

potpis na originalu
sudija Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući

Izjava sudije Mandiayea Nianga

1. Ne predstavlja mi problem da se pridružim stavu svojih kolega da treba da se odbije zahtev tužilaštva kojim se traži povlačenje privremenog puštanja na slobodu optuženog Vojislava Šešelja. Taj stav zahteva određenja objašnjenja. Zapravo može da se učini da je on u raskoraku s mojim prvobitnim neslaganjem, koje sam izrazio u svom suprotnom mišljenju od 12. novembra 2014. U tom mišljenju izneo sam kritiku u vezi s uslovima puštanja optuženog na slobodu.
2. Zašto se sada pridružujem mišljenju kolega da treba da se odbaci zahtev u kom se, u jednom delu, preuzimaju moji sopstveni argumenti protiv odluke od 6. novembra 2014?
3. Moj stav o odluci od 6. novembra 2014. nije se promenio. Prilikom određivanja uslova puštanja na slobodu optuženog trebalo je da se više vodi računa o tome da se odrede uslovi koji će obezbediti, između ostalog, povratak optuženog pred Sud i zaštitu svedoka.
4. Međutim, uprkos njenim nedostacima, uprkos mom neslaganju s rezonovanjem na kojem se ona temelji, odluka od 6. novembra sada ima autoritet presudene stvari; autoritet koji ima svaka odluka koja nije osporena u predviđenom roku.
5. Odluka Veća od 6. novembra 2014. je u kategoriji retkih odluka na koje se može uložiti interlokutorna žalba bez traženja odobrenja. Tužilaštvo je imalo na raspolaganju sedam dana da to učini.⁵ Uz pravo žalbe, tužilaštvo je imalo i mogućnost da od Pretresnog veća zatraži odlaganje izvršenja mere puštanja na slobodu sve dok se ne reši po toj žalbi.
6. Tužilaštvo je pustilo da istekne taj rok ne uloživši žalbu i time je sebi uskratilo mogućnost da zatraži odlaganje mere puštanja na slobodu. Drugim rečima, tužilaštvo je prihvatilo odluku od 6. novembra 2014.⁶
7. Kada je, nekoliko dana nakon isteka roka za žalbu, zatražilo opoziv mere, tužilaštvo je znalo – ili u svakom slučaju nije moglo ne znati – da ne može tim proceduralnim mehanizmom kritikovati rezonovanje sudija. Nije mu preostalo drugo nego da uveri Veće da postoje novi elementi koji su se pojavili nakon donošenja odluke i koji je dovode u pitanje.

⁵ Taj rok je po mom mišljenju počeo da teče tek od datuma zavodenja mog izdvojenog mišljenja, 12. novembra 2014. Ono treba da bude deo odluke većine.

8. Kad je reč o tim novim elementima, tužilaštvo pokušava da pokaže da je optuženi prekršio uslove svog boravka na slobodi. Ono se konkretno oslanja na njegove izjave nakon što je pušten na slobodu, koje je prenela štampa. Tim izjavama uglavnom napada Sud, za koji kaže da nema nikakav legitimitet, sadašnje vlasti Srbije, i one koji saraduju sa Sudom za koje kaže da su izdali stvar za koju se on bori, te ponavlja svoje političke teze. U njegovim izjavama ne vidim ništa novo. Optuženi ih prilično dosledno ponavlja. Zbog njegovog odbijanja da poštuje uslove, osim onog da ne napušta Srbiju, propao je postupak njegovog puštanja na slobodu *proprio motu* pokrenut u junu 2014. To je tužilaštvo dobro znalo jer je učestvovalo u tom postupku. Većina je, time što ga je nakon nekoliko meseci pustila na slobodu ne konsultovavši ga, takode znala šta može da očekuje. Ukratko, svi su znali.

9. Nakon što je tužilaštvo sebi svojom voljom uskratilo mogućnost da ospori odluku koju smatra lošom, mislim da je prilično nerazumno da sada od istih sudija traži da je povuku. To što je sada otkrilo relevantnost mog suprotnog mišljenja ne utiče na moj stav.

potpis na originalu

sudija Mandiaye Niang

⁶ Kao argument kojim opravdava svoju inerciju, tužilaštvo, kako se čini, navodi poverljivost medicinskih informacija na koje se Veće oslonilo da bi opravdalo puštanje optuženog na slobodu. Međutim, tužilaštvo nije tačno prenelo reči Veća. Veće se jeste pozvalo na poverljive informacije, ali je odmah dodalo da su te informacije dostupne javnosti.